

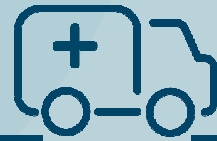

Dansk Center
for Organdonation

Etiske refleksioner med afsæt i cases fra hverdagens arbejde

Case

- 65 årig mand falder om derhjemme en eftermiddag efter arbejde
- Hustru kan ikke få kontakt til ham, og ringer 112
- Da ambulancen kommer vurderes GCS til 4. Intuberes præhospitalt
- Ved ankomst til nærmeste sygehus foretages CT-C, som viser en svær ICH
- Patienten overflyttes til intensivafsnittet med henblik på afklaring af videre behandling
- På intensivafsnittet vurderes prognosen dyster. Næste dag på formiddagens lægekonference vurderes det, at al videre behandling med henblik på overlevelse er udsigtsløs
- Klinisk er der bevarede reflekser, men der er mulighed for, at patienten kan incarcerere over de næste dage

- Familien bliver over flere samtaler orienteret om det videre forløb
- Ved den første samtale er familien blevet informeret om, at al behandling med henblik på overlevelse er udsigtsløs.
- Ved den efterfølgende planlagte samtale, skal der informeres om muligheden for organdonation og at samtykke hertil indebærer at afvente hjernedøden i op til tre døgn.
- Familien består af en ægtefælle og 3 børn på henholdsvis 20, 24 og 28 år. Den 20 årige søn er i Australien på et udvekslingsophold

Refleksion

Ved samtalen om organdonation kan der opstå to scenarier:

Scenarie 1 – familien samtykker til organdonation:

Familien samtykker til organdonation og er indstillet på at afvente hjernedøden i tre døgn, under den forudsætning, at hospitalet, uanset tidspunkt for incarceration, kan vente med udtagning af organer til yngste søn kommer hjem fra Australien forventeligt om 2,5 døgn. Hustru udtrykker, ”at sønnen skal tage afsked med en varm far”

I personalegruppen diskuteres de pårørendes ønske.

- Nogle mener, at donoroperationen skal foregå umiddelbart efter patienten er erklæret hjernedød, og vi ellers er klar til det, fordi ventetiden kan gå ud over organkvaliteten. Så må familiens egne ønsker vige
- Andre mener, at selvfølgelig skal hensynet familiens ønsker til afsked med den døende gå forud for organdonation

Skal man udsætte donoroperationen til sønnen har taget afsked med sin far?

Refleksion

Spørgsmål til scenarie 1 – familien samtykker til organdonation:

Skal man udsætte donoroperationen til sønnen har taget afsked med sin far?

Begrund dit synspunkt, herunder dine overvejelser om eventuelle hensyn til:

- Familien, og herunder særligt sønnen
- Den døende
- Afdelingen, som i forvejen er fuldt belagt
- Økonomi eller logistik i forhold til andre patienter, som muligvis skal omprioriteres
- Eventuelle modtagere af organerne
- Andre

Refleksion

Ved samtalen kan der opstå to scenarier:

Scenarie 2 – familien samtykker *ikke* til organdonation:

Familien samtykker ikke til organdonation, men vil gerne have, at afdelingen venter med at afbryde respiratorbehandlingen, indtil den yngste søn kommer hjem fra Australien om forventeligt 2,5 døgn, så han kan tage afsked med en varm far.

I personalegruppen diskuteres de pårørendes ønske.

- Nogle tænker, at det er vigtigt, at sønnen når at komme hjem inden behandlingen afbrydes, så det bliver en god afsked for ham. De udtrykker, at "det er den allersidste tid, han har med sin far"
- Andre tænker, at den døende skal have fred, og det er "uetisk at have ham liggende så længe, når vi ved, at behandlingen med henblik på overlevelse skal afsluttes". De mener ikke, det er respektfuldt, at han skal ligge indtil sønnen kommer hjem
- Desuden får afdelingen en ledig plads i en fyldt afdeling

Refleksion

Spørgsmål til scenarie 2 – familien samtykker *ikke* til organdonation:

Skal afdelingen afvente, at sønnen kommer hjem, før respiratorbehandlingen afsluttes?

Begrund dit synspunkt, herunder dine overvejelser om eventuelle hensyn til:

- Familien, og herunder særligt sønnen
- Den døende
- Afdelingen, som i forvejen er fuldt belagt
- Økonomi eller logistik i forhold til andre patienter, som muligvis skal omprioriteres
- Andre

Spørgsmål til scenarie 2 – familien samtykker *ikke* til organdonation:

Gør det en forskel om faren hjernedør, mens man stadig venter på sønnen, og det dermed er en afdød, som afdelingen har liggende?

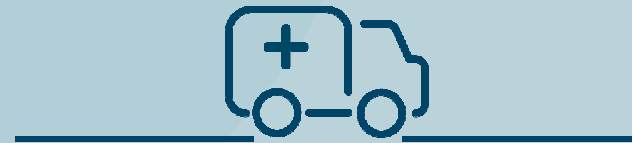

Gruppearbejde 20 minutter

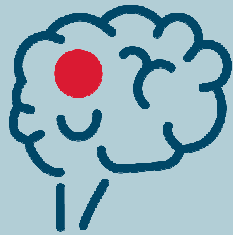

Case

- 58 årig kvinde findes til formiddag på sit arbejde
- Hun har trækninger i alle 4 ekstremiteter
- Udsættende vejrtrækning
- Glasgow Coma Score (GCS) på 5
- Intuberes præhospitalt og køres til nærmeste akutmodtagelse, da hun er hæmodynamisk ustabil

- CT-C viser stor intracerebral blødning (ICH) med gennembrud til det subdurale rum
- Klinisk er der aftagende reflekser; ingen cilie, cornea eller pupilreflekser
- Trigger respiratoren
- Overflyttes til intensiv med henblik på vurdering og videre behandling
- De nærmeste pårørende (2 døtre på 25 og 28 år) kontaktes og kommer ind. Patienten er fraskilt

- På intensivafsnittet indkaldes der til lægekonference klokken 16. På baggrund af progression i klinik samt scanningsresultat, vurderes behandling med henblik på overlevelse udsigtsløs
- Døtrene informeres om, at det er meget alvorligt, og at der ikke er flere behandlingsmuligheder med henblik på overlevelse. Der er ikke talt om hjernedød eller organdonation
- Pigerne er meget chokerede, da deres mor altid har været sund, rask og meget aktiv
- Der er aftalt ny samtale 2 timer efter, så døtrene kan få tid til at tage informationen ind, inden der skal tales om afskedsforløbet og organdonation
- Hun er ikke registreret i Organdonorregistret. Personalet ved endnu ikke om hun har tilkendegivet en beslutning på et donorkort eller over for familien
- I mellem samtalerne ændrer situationen sig, og der er tegn på klinisk incarceration og sympatisk storm

Refleksion

De pårørende er på stuen, da der opstår tydelige tegn på klinisk incarceration med hæmodynamisk ustabilitet og ophør af hjernestammereflekser

Spørgsmål 1:

Vil du på nuværende tidspunkt informere døtrene om, at der er tydelige tegn på at deres mor er ved at dø?

Begrund din beslutning, herunder gerne:

- Hvad kan tale for?
- Hvad kan tale imod?
- Hvilke hensyn du har vægtet i forhold til bl.a. de pårørende og personalet (dig selv)?

Spørgsmål 2: Hvis døtrene ikke er til stede i afdelingen, da der opstår kliniske tegn på at moderen er ved at dø, vil du da ringe og informere dem om det?

Begrund dit synspunkt, herunder gerne hvilke hensyn du har vægtet.

Refleksion

Spørgsmål 3:

I forbindelse med at kvinden incarcererer, bliver hun svært ustabil, og der bliver behov for at give medicin jvf. Best Practice for Organdonation

- Hvilken betydning har det for dig, at du skal starte behandling op udelukkende med henblik på at opretholde muligheden for organdonation, når organdonation endnu ikke er drøftet med døtrene?
- Hvad vil du sige, hvis døtrene spørger, hvorfor du giver medicin?
- Gør det en forskel for dig, om der skal øges i aktuel behandling (eksempelvis øge noradrenalin, justere respirator) eller om der skal tillægges ny behandling?

Begrund dine synspunkter, herunder gerne hvilke hensyn du har vægtet.

Gruppearbejde 20 minutter

